

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

Відповідальний за випуск: ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

SEVRUK I. EXPORT-PROMOTION OF UKRAINE IN THE GLOBAL MARKET OF IT SERVICES	143
KRYKLYVETS O. PECULIARITIES OF IT SECTOR IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW	145
КУЗЬМУК І.Я. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРТАП – ПРОЕКТАХ В УКРАЇНІ	147
ЛЕВІЦКІ В.Р., ТОВТ Т.Й. УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІТ СФЕРІ: ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ	150
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БОГДАН С.В. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	153
МАКСИМЕНКО Д.В., ІВАНЧИШИНА Т.С. ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА	156
ХАУСТОВА К.М., ЧУЙКО О.С. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	159
ХАУСТОВА К.М., ІВАНОВА Я.І. РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	161

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ

ГОБЛИК В.В. РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ	163
ГЕГЕДОШ К.В., ЧУЧКА І.М. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	164
ГРИЦЬКО В.В., КАЛІЙ О.М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ОСВІТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	167
ДОБОШ О.М., БАТИН Т.М. ЯКІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ФЕНОМЕН ПОНЯТТЯ	169
ОРБАН В. В. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	171
СТРУНГАР А.В., ПЛИСЕНКО Г.П. OPEN UKRAINIAN CITATION INDEX (OUCI) В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОШУКОВОЇ СИСТЕМИ	174
ТОВКАНЕЦЬ О.С. ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ	176
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	178
ФЕЄР О.В. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	180

основою для розвитку компетенцій у сфері досліджень та розробок, мотивацій до інновацій, основою високої якості професійного навчання.

Висновок. Участь студентів у виконанні науково-дослідних робіт та інноваційних проектів сприяє формуванню та розвитку творчої та пізнавальної активності, які виявляються у формі професійного інтересу та стають домінуючими мотивами у їхній освітній діяльності. Виконання наукових досліджень створює передумови розвитку у студентів прагнення постійного вдосконалення, нових знань і вмінь, розвиває здібності працювати самостійно. Пізнавальна активність, що розвивається у студентів у процесі виконання науково-дослідної роботи, сприяє підвищенню якості їх освіти, є основою у підготовці висококваліфікованих фахівців.

Список використаних джерел:

1. Гоблик, В. В. Кореляційно-регресійний аналіз діяльності суб'єктів підприємництва та їх кластерних утворень / В. В. Гоблик, П. П. Мицик, Д. І. Кошеля // Міжнародний науковий журнал "Освіта і наука" : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2022. - 1(32). - С. 145-149
2. Гоблик, В. В. Проблема формування наукового мислення у здобувачів вищої освіти / В. В. Гоблик, Ф. Ф. Шандор, Т. Д. Щербан // Міжнародний науковий журнал "Освіта і наука": РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2021. - №1(30). - С.133-139
3. Гоблик, В. Конкретизація наукової задачі як базового методу експериментального дослідження / В. Гоблик, Т. Щербан // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал. – Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2021. – №1 (105). – С. 28-40.
4. Гоблик В. В. Наукові дослідження як основа підвищення конкурентоздатності закладу вищої освіти / В. В. Гоблик, Н. С. Ліба // Міжнародний науковий журнал "Освіта і наука" [Електронний ресурс] / голов. ред.: Щербан Т. Д.; заст. голов. ред.: Jerzy Piwowarski; Гоблик В. В. - Мукачево-Ченстохова : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2021. - №1(30). - С. 130-133
5. Гоблик В. В. Прикладна соціологія: логістика і методи дослідження: навчальний посібник / Володимир Гоблик, Тетяна Щербан.– Мукачево: РВВ МДУ, 2021. – 108 с.
6. Щербан Т. Д. Дистанційна освіта в умовах екстремальної ситуації (на прикладі самоізоляції: березень-травень 2020 року): наукове видання / Т. Д. Щербан, В. В. Гоблик.– Мукачево: РВВ МДУ, 2020 – 160 с.

УДК [37+001.83]:339.92(477.87:4)

К.В. ГЕГЕДОШ

доктор філософії,

менеджер із збуту,

Національна торговельна компанія ТОВ «АВ метал груп»

м. Мукачево, Україна

І.М. ЧУЧКА

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,

Мукачівський державний університет

м. Мукачево, Україна

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

В рамках виконання науково-дослідної теми «Маркетингові засади у вдосконаленні механізму інфраструктурного забезпечення транскордонного економічного співробітництва» (номер державної реєстрації 0116U004817) в Мукачівському державному університеті, нами було проведено наукове дослідження щодо вивчення світового досвіду організації транскордонних відносин між закладами вищої освіти та науковими установами прикордонних територій суміжних держав. Актуальність проведеного дослідження полягала не тільки у тому, що Україна активно інтегрується до Європейського союзу й потребує відповідних механізмів, але й те, що на сьогодні недостатньо опрацьовано у науковій літературі фундаментально-теоретичні основи формування транскордонного освітньо-наукового співробітництва.

Таким чином, у даному матеріалі представимо основні тези, які становлять важливі теоретичні узагальнення.

Форми транскордонного освітньо-наукового співробітництва зображені на рисунку

1.

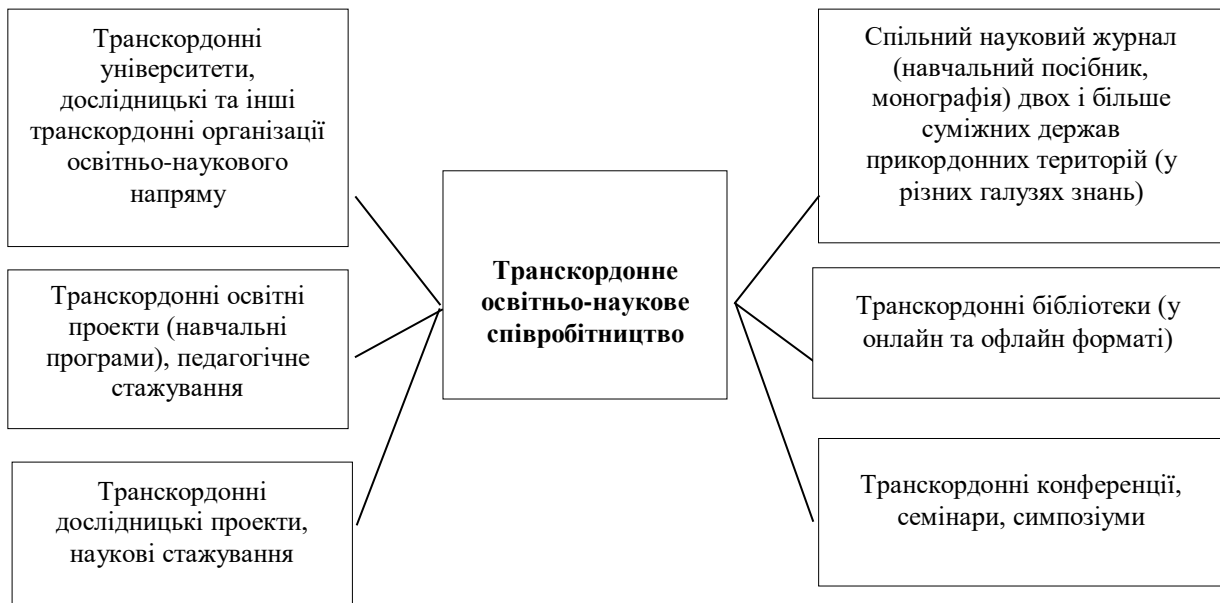

Рис. 1. Форми транскордонного освітньо-наукового співробітництва

Джерело: розроблено автором.

Ключовими принципами транскордонного освітньо-наукового співробітництва є:

- географічно знаходитись в прикордонному регіоні;
- бути партнером / або мати партнера з прикордонної території країна сусіда в рамках спільного транскордонного регіону;
- бути державною / регіональною / муніципальною / приватною чи неурядовою організацією, яка здійснює освітню та / або наукову діяльність;
- кооперуватися з учасниками соціально-економічної системи (бізнес суб'єктами, представниками публічного управління, громадськості) задля точності розуміння їх поточних проблем, поглибленому їх вивченню та спробою довести до таких учасників науково-обґрунтовані рішення;
- кооперуватися з учасниками соціально-економічної системи задля підготовки відповідних кваліфікованих спеціалістів відповідно до вимог та потреб даної системи;
- при можливості мати декілька у своєму складі команди освітньої та / або наукової організації спеціалістів з прикордонної території країни сусіда (або країни партнера, прикордонна територія якої не буде межувати саме з нашою державою,

але буде прикордонною територією суміжно з іншими державами, що дозволить краще знати досвід міжнародного транскордонного освітньо-наукового співробітництва);

- співпрацювати на мовах, яка буде легша у вивченні обом сторонам (це може бути – як мова однієї з країн прикордонної території спільного транскордонного регіону, так і третя мова, яка не належить ні до жодної з країн учасниць інтеграційного освітньо-наукового об'єднання. Щодо останнього, то в світі найбільш поширеною вважається англійська мова);
- сприяти розвитку освітньо-наукового стажування, як для самих учасників такого співробітництва, так і для третіх сторін соціально-економічної системи;
- постійно інформувати один одного щодо будь яких акцій, семінарів чи окремих проблемних питань відповідної прикордонної території;
- спільно фінансувати дослідження:
 - a) залежно від частки тієї країни, для якої дане дослідження принесе найбільші позитивні результати;
 - b) залежно від частки тієї країни, орієнтований обсяг робіт якої найбільший;
 - c) методом 50/50;
 - d) за іншими відповідними домовленостями.
- сприяти сумісним транскордонним дослідженням та публікаціям.

Отже, на основі проведеного аналізу, вважаємо увести та закріпити в науковій літературі новий термін – «Транскордонне освітньо-наукове співробітництво». Це механізм інтеграційних відносин між освітніми та / або науковими організаціями прикордонних територій транскордонного регіону, який спрямований через поглиблення освітньо-наукового процесу, вирішити проблемні питання сучасної ринкової соціально-економічної системи.

Можна спробувати увести і окремі терміни – «Транскордонне освітнє співробітництво» та «Транскордонне наукове співробітництво».

Зокрема, під першим слід розуміти – систему підготовки відповідних кваліфікованих кадрів за програмами навчання в двох чи більше прикордонних країн, з метою задоволення потреб ринку праці хоча б в одній із них. Проте, даний термін неповною мірою описує всі процеси освітнього співробітництва, так як підходить переважно тільки для університетів, коледжів чи інших навчальних організацій, які готують кінцевих конкретних спеціалістів для зайняття ними відповідної ніші на ринку праці. Тому, вважаємо за необхідне навести ще одне визначення транскордонного освітнього співробітництва. Це система, яка спрямована на підвищення культурного розвитку особистості, за допомогою пізнання мовної та літературної (релігій, поезій, романів, віршів, відомих постатей тощо) творчості країни-сусіда на окремих її прикордонних територіях. Дане визначення притаманне для транскордонного освітнього співробітництва шкіл, гімназій, ліцеїв. Такий вид співпраці дозволяє, як окремо поглибити внутрішній світ людини, так і з легкістю інтегруватися при вступі на навчання (університету, коледжу) до країни сусіда.

Щодо другого терміну – транскордонне наукове співробітництво – розуміємо процес, в якому прикордонні учасники наукової спільноти двох та більше країн, вивчають особливості багатовекторної філософської думки, проблемні питання якої та / або інноваційні механізми яких, зможуть дати синергетичний ефект в позитивному контексті щодо раціональної побудови соціально-економічної системи – як для окремої прикордонної території чи транскордонного регіону в цілому, так і питанню кордонів в глобальному контексті зокрема.

Для ознайомлення з поглибленим результатом дослідження, рекомендуємо перейти за наступними посиланнями – [1; 2].

Список використаних джерел:

1. Гегедош К. В. Транскордонне освітньо-наукове співробітництво з міжнародного цифрового маркетингу в Карпатському єврорегіоні. *Маркетинг і цифрові технології*: науковий журнал. Одеса, 2020. Том 4, № 2. С. 27-43. URL: <http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/7055>
2. Гегедош К.В. Транскордонний маркетинг: теоретичні, методичні та прикладні основи: Монографія. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2022. – С. 158-160 URL: <http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9040>

УДК 37.091.313:004.9 (043.2)

В.В. ГРИЦЬКО

доктор філософії,

ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

м. Мукачєво, Україна

О.М. КАЛІЙ

здобувачка освіти

ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

м. Мукачєво, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ОСВІТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Одним із найважливіших напрямів розвитку освітнього процесу є використання «цифрових» технологій в освіті. Таким чином, вони покращують навчальний процес і покращують якість засвоєння та розуміння нових знань.

За останні роки навчальний процес значно змінився завдяки впровадженню «цифрових» технологій. Ці технології дозволяють поглибити навчальний процес і активізувати швидкість і якість розуміння матеріалу.

В освіті цифровізація передбачає використання освітніми організаціями сучасних цифрових технологій із метою підвищення доступності та якості навчання, посилення конкурентних позицій української освіти на міжнародній арені [1].

Навчальний процес важко уявити без використання цифрових технологій. Традиційні методи навчання можна успішно поєднувати з використанням цифрових технологій, тоді як дистанційне навчання фактично базується на використанні хмароорієнтованих систем і хмарних сервісів.

Освіта в епоху цифрових технологій зазнає серйозних переглядів і змін. Безпрецедентні можливості використання цифрових технологій стають нормою для сучасних дітей та молоді. Нині невід'ємною частиною загальноосвітньої системи є набуття та розвиток навичок, які стануть основою для вибору перспективної професії в майбутньому.

Наприклад, будь-який пристрій і інструмент можна використовувати для обміну навчальними матеріалами, особливо мобільні телефони, можна використовувати для організації спільнот у соціальних мережах, мобільних додатках. Матеріали можуть надсилатися електронною поштою, розміщуватися на сайті закладу загальної середньої освіти, містити відеоуроки чи гіперпосилання на них.

Відтак, важливим наразі є розроблення рекомендацій щодо використання цифрових технологій у процесі змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти, дослідження інноваційних моделей, принципів і методів їх формування і використання, визначення найбільш доцільних шляхів впровадження.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>